

**Flora- en faunaquickscan op een planlocatie naast de
Boerhaavestraat 14 te Apeldoorn**

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Flora- en faunaquickscan op een planlocatie naast de Boerhaavestraat 14 te Apeldoorn

Colofon:

Opdrachtgever: Dhr. Huiskes
Tekst en foto's: J.H.S. Rijsdijk MSc.
Rapportkenmerk: R21024-02
Status rapport: Definitief
Datum: 25-03-2022

Contact: Natuurkompas Ecologisch onderzoek & advies
Ugchelseweg 86
7339 CL Ugchelen
06-15383223
info@natuurkompas.nl
www.natuurkompas.nl

© Natuurkompas. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins noch mag het zonder toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd

Natuurkompas is niet verantwoordelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurkompas. De opdrachtgever vrijwaart Natuurkompas voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel.....	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Beleidskader	4
2.1	Inleiding Wet natuurbescherming.....	4
2.2	Soortbescherming.....	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
3	Plangebied en werkzaamheden	9
3.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	9
3.2	Geplande werkzaamheden	11
4	Werkwijze.....	12
4.1	Soortbescherming.....	12
4.2	Gebiedsbescherming	12
5	Resultaten en effectbeoordeling.....	13
5.1	Vaatplanten.....	13
5.2	Grondgebonden zoogdieren	13
5.3	Vleermuizen.....	14
5.4	Vogels.....	16
5.5	Reptielen en amfibieën	17
5.6	Overige beschermde soorten.....	18
5.7	Samenvatting.....	18
6	Mitigatie en vervolgstappen	20
7	Gebiedsbescherming	22
7.1	Natura 2000-gebieden	22
7.2	Storingsfactoren.....	23
7.4	Natuurnetwerk Nederland (Gelders Natuurnetwerk).....	24
8	Conclusies	25
8.1	Soortbescherming	25
8.2	Gebiedsbescherming.....	26
	Literatuurlijst	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dhr. Huiskes is voornemens om een oude schuur aan de Boerhaavestraat 14 te Apeldoorn te slopen en op de vrijgekomen locatie een levensloopbestendige nieuwbouwwoning te realiseren. Vanuit de Wet natuurbescherming is het verplicht om voorafgaand aan dergelijke werkzaamheden het plangebied te laten onderzoeken op mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. Dit vindt plaats in de vorm van een flora- en faunaquickscan.

In een flora- en faunaquickscan worden de (mogelijke) effecten op beschermde dier- en plantensoorten in kaart gebracht. In deze quickscan moet worden aangetoond dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot negatieve effecten op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten. Indien dit niet uit te sluiten is, moet mogelijk nader onderzoek plaatsvinden, mitigerende (verzachtende) maatregelen getroffen worden en/of eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden.

Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Natuurkompas is door dhr. Huiskes gevraagd een flora- en faunaquickscan uit te voeren om de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op eventueel aanwezige beschermde dier- en plantensoorten in kaart te brengen. Er wordt hierbij ingegaan op het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming. Ook wordt kort ingegaan op het aspect gebiedsbescherming. Voorliggende flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een gebiedsanalyse, beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde plant- en diersoorten en een biotoopinschatting die is gemaakt tijdens een verkennend veldonderzoek.

1.2 Doel

Deze flora- en faunaquickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten komen (mogelijk) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kunnen deze soorten ondervinden door de ingreep?
- Welke negatieve effecten kunnen nabijgelegen Natura 2000-gebieden ondervinden door de ingreep?
- Leidt de ingreep tot negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het Gelders Natuurnetwerk?
- Is er als gevolg van de voorgenomen plannen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Is nader onderzoek noodzakelijk?
- Is het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is ingedeeld in verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader, de Wet natuurbescherming, toegelicht. In hoofdstuk 3 worden de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden doorgenomen, waarna in hoofdstuk 4 de werkwijze wordt toegelicht. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunaquickscan beschreven en worden de effecten van de voorgenomen ingreep bepaald. In hoofdstuk 6 worden mitigerende maatregelen beschreven waarmee negatieve effecten op beschermde soorten kunnen worden voorkomen. De toetsing aan gebiedsbescherming is beschreven in hoofdstuk 7. De toetsing wordt afgesloten met een conclusie in hoofdstuk 8. Eventuele relevante (verspreidings)literatuur is opgenomen in een literatuurlijst.

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op voor de voorgenomen ingreep relevante natuurwetgeving en het natuur- en soortenbeleid van de diverse overheden. In deze rapportage wordt ingegaan op hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk is de soortbescherming vastgelegd. Daarnaast wordt kort het beleidskader voor gebiedsbescherming geschetst.

2.1 Inleiding Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en voegt drie 'oude' natuurwetten samen: de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is de bescherming en ontwikkeling van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Op termijn gaat de Wet natuurbescherming op in de Omgevingswet. De in werking treden van de Omgevingswet is voorzien op 1 juli 2022. De uitwerking van de Wet natuurbescherming is vastgelegd in de Regeling Natuurbescherming en het Besluit Natuurbescherming. De Provincie Gelderland, waar dit project plaatsvindt, heeft de volgende relevante verordeningen en regelingen voor natuurbescherming vastgesteld:

- Omgevingsverordening Gelderland
- Omgevingsvisie Gelderland

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden).

2.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) kent een apart hoofdstuk waarin de soortbescherming is vastgelegd. De Wnb kent 4 beschermingsregimes voor soorten:

- art 3.1: bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen – dit zijn alle vogels;
- art 3.5: bescherming van dieren en planten die in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn – ook wel 'strikt beschermde soorten' genoemd;
- art 3.10: bescherming van soorten die worden genoemd in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming - dit zijn deels meer algemene soorten die enkel nationaal beschermd worden en geen bescherming genieten onder Europese regelgeving.
- Algemene zorgplicht zoals verwoord in artikel 1.11.

In de genoemde artikelen is bepaald voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend van de tevens in dat artikel genoemde verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen uit de Wnb zijn (iets) anders geformuleerd dan de verbodsbepalingen uit de Ffwet. De verbodsbepalingen komen er kortweg op neer dat vogels en andere beschermde soorten niet (opzettelijk) gedood of opzettelijk verstoord mogen worden en dat nesten/voortplantingsplaatsen en rustplaatsen niet beschadigd of vernield mogen worden. Planten mogen niet worden geplukt of vernield. Voor vogels geldt daarbij dat nesten niet weggenomen mogen worden¹.

Daarnaast is de lijst met beschermde soorten gewijzigd: naast de overgehevelde en toegevoegde soorten (vaatplanten, vlinders) is er een groot aantal soorten dat geen beschermde status meer heeft in de Wnb. Dit betreffen voornamelijk vaatplanten en vissen.

¹ De term jaar rond beschermde nesten (met een verdeling in 5 categorieën) is niet in de wet genoemd. Deze uitwerking wordt echter wel door de provincies gevolgd.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wnb zal voor deze soorten een ontheffingsplicht gaan gelden, behalve als het bevoegd gezag, de Provincie of ministerie van LNV, door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling wordt overgeheveld naar de provincie².

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen middels een verordening. Provincie Gelderland heeft in januari 2017 de provinciale verordening en vrijstelling gepubliceerd. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën in geval van ruimtelijke ontwikkeling. Deze soorten stonden voorheen op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb art. 1.11. Deze plicht houdt in dat een ieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

2.3 Gebiedsbescherming

Bescherming van gebieden verloopt over twee sporen, namelijk via de Wnb voor Natura 2000-gebieden en via een planologisch beschermingsregime voor het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige EHS (hierna: NNN). Hieronder worden beide beknopt toegelicht.

Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb richt zich op de gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Met deze Europese richtlijnen worden habitats en soorten van Europees belang beschermd. Deze gebieden staan bekend als Natura 2000-gebieden. Naast beschermde Natura 2000-gebieden was er vroeger ook sprake van Beschermde Natuurmonumenten. Deze zijn niet meer als zodanig beschermd en zijn, indien zij niet zijn opgenomen in een Natura 2000-gebied, al dan niet onder het NNN geschaard en als zodanig planologisch beschermd.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (of momenteel nog zijn aangemeld), te voorkomen, bepaalt de Wnb dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op opstandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (conform artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wnb). In Aanwijzingsbesluiten wordt door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

² Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang).

De instandhoudingsdoelstellingen ofwel Natura 2000-doelen, geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de Natura 2000-beheerplannen wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen willen realiseren.

Het aanwijzingsbesluit definieert naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied. Provincies en Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor de realisatie van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Aanwijzingsbesluiten hebben een onbepaalde looptijd en worden vastgesteld door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Niet enkel activiteiten binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloedgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedgebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Voor de vergunningverlening betekent dat ook voor activiteiten buiten het gebied getoetst moeten worden in het kader van de Wnb.

Natuurnetwerk Nederland

Met het oog op artikel 1.12, lid 1 van de Wnb draagt de provincie Gelderland zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, het NNN (in Gelderland het Gelders Natuurnetwerk, GNN, genoemd). Het GNN bestaat uit alle bestaande bos- en natuurbestemmingen binnen de voormalige EHS. Om de samenhang van de bestaande natuur in het GNN te beschermen heeft de provincie de Groene Ontwikkelingszone (GO) aangewezen. De GO is een zone die bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.

GNN

Bestemmingswijzigingen binnen het GNN zijn in principe niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn buiten het GNN. Deze formulering is zo gekozen omdat een nieuwvestiging altijd gepaard gaat met oppervlakteverlies, hetgeen altijd een significant negatief effect op de kernkwaliteiten met zich brengt. Daarom wordt alleen een uitzondering gemaakt voor ingrepen die van groot openbaar belang zijn. Is dat het geval dan kan een ingreep slechts doorgaan indien schade zoveel mogelijk wordt voorkomen en de resterende nadelige effecten volledig worden gecompenseerd. Bij deze categorie ingrepen mag de compensatie ook op afstand van de ingreep plaatsvinden.

In alle gevallen waarin een significante aantasting niet bij voorbaat kan worden uitgesloten, zal de initiatiefnemer van een grootschalige ontwikkeling of een combinatie van ontwikkelingen binnen het GNN, de effecten van deze ontwikkelingen op de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het GNN moeten onderzoeken. De kernkwaliteiten die gelden binnen het GNN zijn neergelegd in de atlas Kernkwaliteiten GNN en GO, en de omgevingsverordening. Hierbij gaat het niet alleen om de aanwezige natuurwaarden, maar ook om de nagestreefde natuurwaarden en de bijbehorende milieucondities. Een ontwikkeling kan een significante aantasting van de kernkwaliteiten tot gevolg hebben, indien deze leidt tot:

- een vermindering van areaal, samenhang en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor nieuwe natuur. Onder landschapselementen verstaan wij onder andere heggen, houtwallen, bosjes, poelen en solitaire bomen;

- een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren tussen de verschillende leefgebieden in delen van het GNN;
- een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing is vereist en als zodanig worden genoemd in de AMvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet;
- een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid);
- een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden;
- een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van water met een natuurbestemming;
- een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantasten;
- een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting;
- Een toename van de verstoring door licht. Dat betekent dat het plaatsen van nieuwe lichtbronnen zoveel mogelijk voorkomen moet worden en de uitstraling naar de omgeving zo veel mogelijk moet worden beperkt.

Bij de beoordeling van de effecten op kernkwaliteiten in het GNN is het steeds van belang dat oppervlakte en ecologische samenhang niet worden aangetast dan wel substantieel worden versterkt. Daar waar het geluidbelasting, licht en verstoring van rust betreft, kan het voorkomen dat bij uitbreiding van een functie een beperkte toename niet te vermijden is. Alhoewel uitgangspunt is dat die beperkte aantasting zo veel mogelijk wordt voorkomen kan - in gevallen waarin dit niet mogelijk blijkt - door een toename in oppervlakte natuur en verbetering van de ecologische samenhang, toch een positief saldo worden bereikt.

Indien is aangetoond dat geen reële alternatieven bestaan voor een ontwikkeling binnen het GNN, dient vervolgens te worden onderzocht of deze significante gevolgen kunnen worden voorkomen (gemitigeerd). Hierbij kan onder andere worden gedacht aan maatregelen met betrekking tot de inpassing van de ontwikkeling in de omgeving. Indien mitigatie niet of onvoldoende mogelijk is, wordt toegekomen aan compensatie. Hierbij gaat het om de realisatie van een nieuw areaal natuur. Compensatie dient te worden gerealiseerd in of nabij de GO en vindt bij voorkeur in de nabijheid van de ingreep plaats, mits zodoende een duurzame situatie ontstaat.

GO

De GO heeft een dubbeldoelstelling: er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. De kernkwaliteiten van de GO bestaan uit de aanwezige ecologische waarden, de ecologische samenhang met inliggende en aangrenzende natuur van het GNN, de geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid en de landschappelijke waarden. De bestaande en te ontwikkelen kwaliteiten zijn beschreven in de atlas Kernkwaliteiten GNN en GO, en in de omgevingsverordening.

Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging enerzijds en uitbreiding van bestaande bestemmingen anderzijds. Vervolgens wordt een onderscheid gemaakt naar de schaal van de ingreep en daarmee naar het effect ervan op de kernkwaliteiten.

In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de GO worden geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, tenzij:

- geen reële alternatieven aanwezig zijn;
- sprake is van redenen van groot openbaar belang;
- de negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt;
- de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd.

In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de GO kunnen nieuwe kleinschalige ontwikkelingen (tot 30 procent) mogelijk worden gemaakt, mits:

- de betreffende activiteit landschappelijk wordt ingepast;
- de kernkwaliteiten per saldo niet worden aangetast.

Bij de beoordeling van de effecten op kernkwaliteiten in de GO is het steeds van belang dat oppervlakte en ecologische samenhang niet worden aangetast dan wel substantieel worden versterkt. Daar waar het geluidbelasting, licht en verstoring van rust betreft, kan het voorkomen dat bij uitbreiding van een functie een beperkte toename niet te vermijden is. Alhoewel uitgangspunt is dat die beperkte aantasting zo veel mogelijk wordt voorkomen kan - in gevallen waarin dit niet mogelijk blijkt - door een toename in oppervlakte natuur en verbetering van de ecologische samenhang, toch een positief saldo worden bereikt.

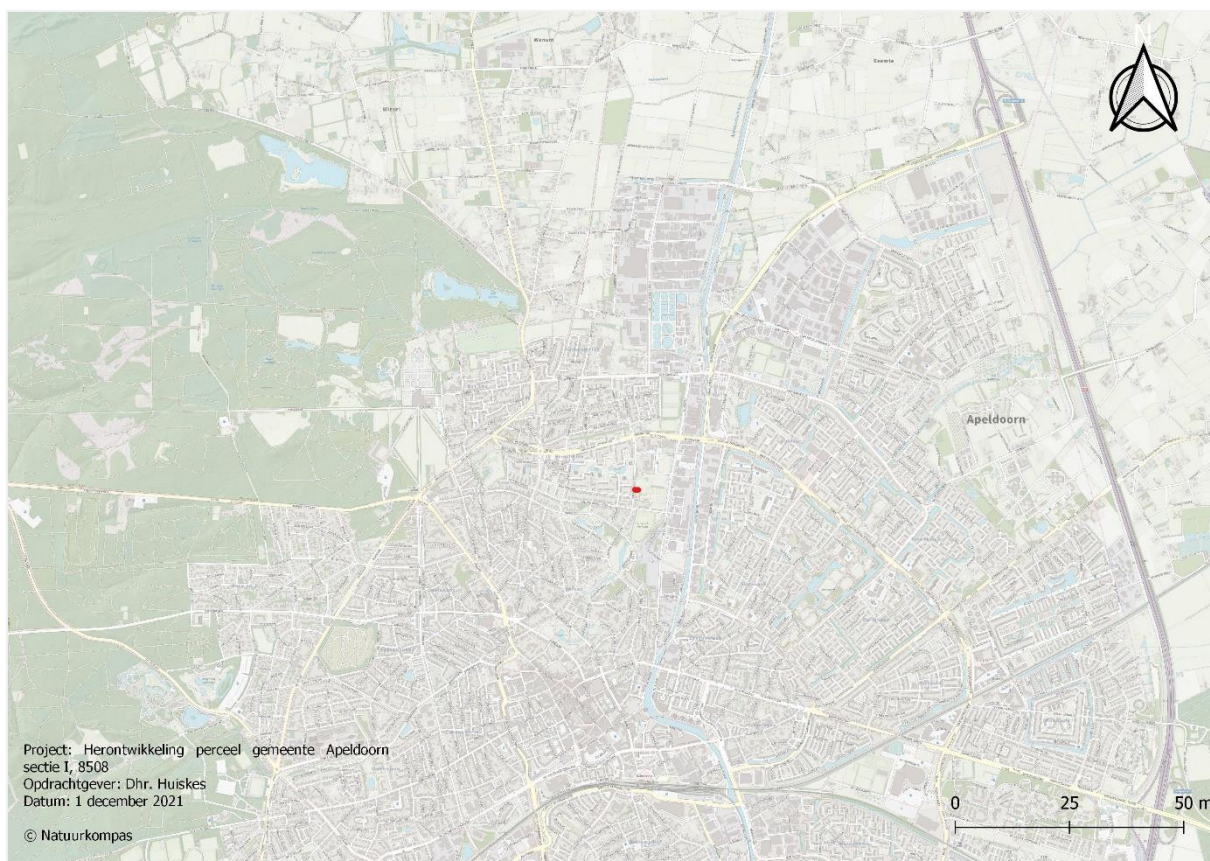
3 Plangebied en werkzaamheden

3.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het plangebied is gelegen aan de Boerhaavestraat 14 te Apeldoorn, in de provincie Gelderland. Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom, aan de noordkant van Apeldoorn, in een hoogstedelijke omgeving. De directe omgeving van Apeldoorn wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied in het oosten (de IJsselvallei), bos- en heidegebieden in het westen (onderdeel van de Veluwe) en de snelwegen A1 en A50 in respectievelijk het zuiden en oosten, zie ook afbeelding 3.1.

Het plangebied bestaat uit het perceel gemeente Apeldoorn sectie I, 8508. Dit perceel ligt direct ten noorden van het perceel Boerhaavestraat 14 te Apeldoorn. Het plangebied wordt gevormd door een voormalige groentetuin waarop een stenen schuur en een sierkers aanwezig zijn. Het plangebied grenst in het noorden en oosten aan een sportterrein. In het zuiden grenst het aan het perceel Boerhaavestraat 14 en in het westen aan de Boerhaavestraat, met aan de overzijde woningen (zie ook afbeelding 3.1).

Afbeelding 3.1: Boven: Globale ligging van het plangebied met in rood de plangebiedsgrenzen. Onder: Topografische kaart met ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: PDOK, 2021. Bewerking: Natuurkompas, 2021.

In de huidige situatie is het plangebied deels bebouwd. Het betreft een schuur die in gebruik is als opslagruimte. De schuur is opgetrokken uit baksteen en heeft een zadeldak voorzien van dakpannen. De schuur bevat volsteens muren waardoor een luchtsponw en/of open stootvoegen ontbreken. In onderstaande afbeeldingen (afbeelding 3.2) wordt een korte impressie van het plangebied gegeven ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 3.2: Impressie van het plangebied. Van linksboven naar rechtsonder: De te slopen schuur, de zuidgevel van de te slopen schuur, een deel van de zolder van de schuur en een overzichtsfoto van het plangebied met op de voorgrond de te kappen sierkers. Foto's: Natuurkompas, 2021.

3.2 Geplande werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit de kap van de sierkers en de sloop van de schuur. Op de vrijgekomen locatie wordt een levensloopbestendige woning gerealiseerd. Het niet-bebouwde deel wordt daarbij ingericht als tuin.

4 Werkwijze

4.1 Soortbescherming

De flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een habitatschatting. Met behulp van atlasgegevens van onder andere de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), De Amfibieën en Reptielen van Nederland (Creemers *et al.*, 2009), Atlas van de Nederlandse Vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en verschillende websites met verspreidingsgegevens en overige informatie (www.ravon.nl, www.zoogdiervereniging.nl en www.verspreidingsatlas.nl) is op voorhand ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Op 17 november 2021 heeft Natuurkompas het plangebied en de directe omgeving bezocht voor een flora- en faunaquickscan. Ten tijde van het veldbezoek was het bewolkt, droog en lag de temperatuur rond de 7°C. met een windkracht van 0 tot 1 Bft. Doel van de quickscan is om een indruk te krijgen van de aanwezige habitats en deze te beoordelen op hun geschiktheid voor beschermde dier- en plantensoorten. Ook is er gekeken naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten en dieren. Met betrekking tot zoogdieren is speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, prooiresten en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Vanwege het eenmalige karakter geeft het veldbezoek slechts een globaal beeld van de aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Het veldbezoek heeft daarmee nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Zowel het tijdstip (buiten het actieve dagdeel van diverse diergroepen als vleermuizen en uilen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

4.2 Gebiedsbescherming

De Wnb biedt de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden en de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken respectievelijk instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden. Het kunnen zowel activiteiten binnen als buiten het betreffende Natura 2000-gebied betreffen. De Wnb kent een zogenaamde externe werking, waardoor ook moet worden nagegaan of activiteiten buiten het Natura 2000-gebied negatieve effecten kunnen hebben op de voor dat gebied vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen.

Wanneer er geïntensiveerd gebruik of andere relevante wijzigingen plaatsvinden, is het nodig om te toetsen of de voorgenomen werkzaamheden niet leiden tot aantasting van de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. In dit kader wordt onderzocht of de ontwikkeling een schadelijke handeling betreft en of (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Dit wordt een voortoets genoemd. In voorliggend rapport is geen volledige voortoets uitgevoerd. Wel is onderzocht of het noodzakelijk is om een voortoets op te stellen.

5 Resultaten en effectbeoordeling

In het kader van de Wnb moet er getoetst worden of er bij een ruimtelijke ingreep mogelijk negatieve effecten op beschermde plant- en diersoorten plaatsvinden. De voorgenomen plannen zouden kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. In dit hoofdstuk wordt besproken welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen in het plangebied en welke effecten zij ondervinden van de voorgenomen ingreep.

5.1 Vaatplanten

Uit de verspreidingsgegevens zijn waarnemingen bekend van de kartuizer anjer (*Dianthus carthusianorum*). Tijdens het veldbezoek zijn enkel algemene plantensoorten waargenomen als grote brandnetel (*Urtica dioica*), kruipende boterbloem (*Ranunculus repens*), zevenblad (*Aegopodium podagraria*), braam (*Rubus fruticosus*), smalle weegbree (*Plantago lanceolata*) en een sierkers (*Prunus spec.*) waargenomen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Beschermde plantensoorten zijn over het algemeen kritisch qua biotoop en komen overwegend voor in arme tot matig voedselrijke milieus. Het plangebied is deels verhard en bebouwd en de niet-verharde delen zijn volledig in cultuur gebracht en hebben een voedselrijk karakter. De kruidige vegetatie, aanwezig op de niet-verharde delen, is kenmerkend voor een verstoord en voedselrijk milieu. Geschikt biotoop voor beschermde plantensoorten ontbreekt.

Kartuizer anjer

De kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen. De soort groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen (www.verspreidingsatlas.nl).

Het terrein heeft een uitgesproken voedselrijk karakter, waardoor het ontbreekt aan geschikte standplaatscondities voor de kartuizer anjer. De aanwezigheid van de kartuizer anjer is dan ook uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde plantensoorten voorkomen binnen het plangebied zijn negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens de verspreidingsgegevens van onder meer de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), waarneming.nl en www.verspreidingsatlas.nl komen er in de omgeving van het plangebied algemeen voorkomende soorten voor als de mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*). Daarnaast zijn er ook waarnemingen bekend van de strikt beschermde boommarter (*Martes martes*), bunzing (*Mustela putorius*), damhert (*Dama dama*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*), wezel (*Mustela nivalis*) en wolf (*Canis lupus*).

Alle hierboven genoemde soorten vallen onder art. 3.10 van de Wnb, uitgezonderd de wolf welke onder art. 3.5. Voor algemeen voorkomende soorten als de mol, ree en konijn geldt binnen de provincie Gelderland een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de overige genoemde soorten is geen vrijstelling afgegeven. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) strikt beschermde zoogdieren aangetroffen.

Verspreiding

Het plangebied is volledig in cultuur gebracht. Dekking ontbreekt vrijwel volledig. Wel is er een schuur aanwezig. Daardoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten zoals

huismuis (*Mus musculus*) en bruine rat (*Rattus norvegicus*) niet uitgesloten. Gezien het ontbreken van bomen, ruigten, vergraafbaar zand, andere vormen van natuurlijke dekking en de hoogstedelijke omgeving is de aanwezigheid van beschermde soorten zoogdieren, uitgezonderd de bunzing, eekhoorn en steenmarter op voorhand uit te sluiten

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen. De soort heeft echter een voorkeur voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt de bunzing ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor: daar kunnen ze tussen stobalen en op hooizolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen.

Als verblijfplaats kan een bunzing gebruik maken van oude hopen van konijn, mol, vos en das. Verblijfplaatsen worden echter ook aangetroffen onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. In de winter worden schuilplaatsen gemaakt op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. Soms graaft de bunzing ook zelf een hol (www.zoogdiervereniging.nl).

De aanwezige schuur is nauwkeurig geïnspecteerd op sporen van bewoning door bunzing. Deze zijn echter niet aangetroffen. Door het ontbreken van zaken als stobalen en hooizolders ontbreekt het aan geschikte verblijfplaatsen voor de bunzing. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de bunzing is dan ook uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn komt voornamelijk voor in opgaand naaldbos en oud en gemengd bos met veel naaldbos. Hier foerageert de soort op eikels en dennenkegels (www.zoogdiervereniging.nl). Binnen het plangebied zijn geen voedselbomen voor de eekhoorn aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn in het plangebied uit te sluiten.

Steenmarter

De steenmarter is een soort die voorkomt in en nabij grote steden, dorpen en boerenerven en lijkt zich aan de menselijke bebouwing te hebben aangepast. Van steenmarters is bekend dat ze rust- en verblijfplaatsen creëren in kruipruimtes en loze ruimtes tussen plafonds, muren en zolders in huizen en andere gebouwen (www.zoogdiervereniging.nl). De schuur is nauwkeurig geïnspecteerd op sporen van de steenmarter (uitwerpselen, latrines, prooi-resten en pootafdrukken) en op geschikte openingen. Hoewel er enkele openingen aanwezig waren (in de vorm van openstaande raampjes), zijn er geen uitwerpselen, latrines of andere sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een steenmarter. Hierdoor is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter in het plangebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde grondgebonden zoogdiersoorten voorkomen binnen het plangebied zijn negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

5.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997, waarneming.nl en www.verspreidingsatlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied soorten voor als gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), gewone grootvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*). Alle vleermuissoorten vallen onder art. 3.5 van de Wnb en zijn daarmee strikt beschermd. Er is geen vrijstelling mogelijk.

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er zijn ook soorten die zowel gebouwen als bomen bewonen. Er wordt onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen. Er zijn bijvoorbeeld kraamverblijven, paarverblijven en winterverblijven.

Boombewonende vleermuizen

Binnen het plangebied is één boom aanwezig. Deze is nauwkeurig onderzocht op spleten en holtes. Deze zijn niet aangetroffen. Om deze reden is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Gebouwbewonende vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuur, achter dakbeschot en achter luiken (BIJ12, 2017; Dietz *et al.*, 2011). In het plangebied is een stenen schuur aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in het plangebied niet op voorhand is uit te sluiten.

De schuur bevat volsteens muren met daarop een met pannen gedekt zadeldak. Een luchtsponw ontbreekt. Direct onder de dakpannen zijn zinken goten aanwezig. De onderste rij dakpannen is ook voorzien van vogelschroot, waardoor de onderzijde niet toegankelijk is voor vleermuizen. Het dak bevat kantpannen. Deze pannen sluiten niet overal strak aan op de houten windveer, waardoor er mogelijkheden ontstaan voor vleermuizen om achter weg te kruipen.

De aanwezige daklijsten vertonen vrijwel geen kieren. De wel aanwezige kieren zijn hooguit enkele millimeters breed, onvoldoende voor vleermuizen om achter weg te kruipen (zie ook afbeelding 5.1).

Afbeelding 5.1: Links: Detail van de daklijst. Rechts: Gat in het dakbeschot als gevolg van een omgevallen boom. Foto's: Natuurkompas, 2021.

De schuur is ook van binnen onderzocht op aanwezigheid van vleermuizen. Aan de binnenzijde is het dakbeschot zichtbaar. Dit dakbeschot mist op enkele plaatsen als gevolg van schade door een vallende boom enkele jaren geleden (zie ook afbeelding 5.1). Hierdoor kijkt men op sommige plaatsen direct tegen de dakpannen aan. Er zijn op de zolders geen sporen gevonden die duiden op aanwezigheid van vleermuizen.

Samenvattend is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten niet uit te sluiten. Het betreft mogelijk zomer-, kraam-, paar- en individuele winterverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Gezien de beperkte omvang van de schuur en het ontbreken van een luchtsponw is het uitgesloten dat het gebouw kan fungeren als massawinterverblijfplaats voor een soort als de gewone dwergvleermuis.

Vaste vliegroutes

Vleermuizen staan erom bekend dat ze vaak jarenlang gebruik maken van vaste vliegroutes tussen de verblijfplaats en het foerageergebied. Hierbij volgen ze bestaande lijnvormige elementen in het landschap, zoals bomenrijen. Het behoud van dergelijke lijnvormige elementen is cruciaal voor de instandhouding van het leefgebied van vleermuizen. Binnen het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig waardoor de aanwezigheid van vaste vliegroutes op voorhand is uit te sluiten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Wanneer dergelijk foerageergebied verloren gaat, verdwijnt de voedselvoorziening van deze vleermuizen waardoor ze hun verblijfplaats mogelijk moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd onder de Wnb

Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Het is echter niet te verwachten dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor een populatie vleermuizen. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig van vergelijkbare of betere kwaliteit (in de vorm van het Wilhelminapark, het Prinsenveldpark en de tuinen van de nabijgelegen woningen). Het is daarom uitgesloten dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen vormt.

Effectbeoordeling

Mogelijk zijn er verblijfplaatsen aanwezig van gebouwbewonende vleermuizen onder het dak van de schuur. Met de voorgenomen sloop gaan deze verblijfplaatsen verloren. Hierbij kunnen ook dieren worden gedood. Dit is een overtreding van artikel 3.5, lid 2 en 4 van de Wnb.

5.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn tijdens het broedseizoen beschermd. De bescherming geldt vooral voor de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Er wordt in de Wnb echter geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit houdt in dat hun nesten het hele jaar door beschermd zijn. Binnen deze categorie worden vijf subcategorieën onderscheiden:

1. Nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de steenuil (*Athene noctua*).
2. Nesten van koloniebroeders die elk jaar terugkeren om op dezelfde plaats te broeden. Deze soorten zijn zeer honkvast of zijn afhankelijk van bebouwing of specifieke biotopen. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de huismus (*Passer domesticus*).
3. Nesten van solitaire vogels die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en afhankelijk zijn van bebouwing of honkvast zijn. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de ooievaar (*Ciconia ciconia*).

4. Vogelsoorten die elk jaar gebruik maken van hetzelfde nest en zelf nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen. Een voorbeeld van een dergelijke soort is de buizerd (*Buteo buteo*).
5. Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Voorbeelden van soorten zijn de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en boerenzwaluw (*Hirundo rustica*).

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogelsoorten waargenomen. De schuur is voorzien van een pannendak. Nadere inspectie van het pannendak wees echter uit dat onder de onderste rij dakpannen gaas aanwezig is. De nokvorsten liggen daarnaast in cement. Hierdoor is het dak ontoegankelijk voor soorten als huismus en spreeuw. Hoewel het pand voorzien is van kantpannen, is de dakhelling en dakhoogte ontoereikend voor een soort als de gierzwaluw. De schuur is daarmee ongeschikt voor soorten met een jaarrond beschermd nest.

Binnen het plangebied is een sierkers aanwezig. Ten tijde van het veldbezoek droeg deze geen blad, waardoor eventuele nesten eenvoudig waar te nemen zouden zijn. Er zijn echter geen nesten of voor uilen geschikte holten waargenomen. Gezien het voorstaande kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied worden uitgesloten. Wel kunnen diverse algemene broedvogelsoorten tot broeden komen in en rondom het plangebied.

Effectbeoordeling

Algemene broedvogels

Het is niet op voorhand uit te sluiten dat algemene broedvogels als de houtduif (*Columba palumbus*) tot broeden komen in het plangebied. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot het verstoren en vernietigen van nesten en vogels en het doden van (jonge) vogels. Dit is een mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wnb. Omdat het hier echter om algemene broedvogelsoorten gaat, is artikel 3.1, lid 5 van toepassing welke stelt dat lid 4 “niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort”. Hierdoor is er enkel sprake van mogelijke overtreding van art. 3.1, lid 1 en 2. Hiervoor kan in principe geen ontheffing worden verkregen.

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen soorten met een jaarrond beschermd nest aanwezig binnen het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden leiden daarmee niet tot negatieve effecten op vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

5.5 Reptielen en amfibieën

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.ravon.nl en www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de hazelworm (*Anguis fragilis*), ringslang (*Natrix helvetica*) en alpenwatersalamander (*Ichtyosaura alpestris*) zijn waargenomen. Door het ontbreken van open water, dekking in de vorm van struwelen en het hoogstedelijke karakter van het plangebied, wordt de aanwezigheid van de hazelworm, ringslang en alpenwatersalamander echter op voorhand uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen. Mogelijk komen wel enkele algemene amfibiesoorten als de gewone pad (*Bufo bufo*) voor in het plangebied.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde reptielen- en amfibiesoorten voorkomen binnen het plangebied, zijn negatieve effecten op deze soortgroepen op voorhand uit te sluiten.

5.6 Overige beschermde soorten

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, www.vlinderstichting.nl, www.anemoon.org, www.eis-nederland.nl en www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van overige beschermde soorten. Het betreft de beekprik (*Lampetra planeri*), grote vos (*Nymphalis polychloros*), sleedoornpage (*Thecla betulae*), teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*) en het vliegend hert (*Lucanus cervus*).

Tijdens het veldbezoek zijn echter geen beschermde ongewervelden waargenomen. Er is ook geen geschikt biotoop aanwezig. Overige beschermde insectensoorten zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos *et al.*, 2007). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden. Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende boomstronken in bosgebieden (vliegend hert) of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl).

De Europese rivierkreeft komt op slechts één plek voor in Nederland, te weten landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijfhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het riviereengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (www.anemoon.org, www.verspreidingsatlas.nl). Beschermde vissoorten komen voor in diverse specifieke typen watergangen.

In het betreffende plangebied is geen sprake van open water, bos, soortenrijk grasland, heide of veen. Leefgebied voor deze soorten is hierdoor niet aanwezig. Overige beschermde soorten als vissen, insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

Effectbeoordeling

Doordat er geen overige streng beschermde soorten voorkomen zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op overige beschermde soorten uit te sluiten.

5.7 Samenvatting

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden.

Tabel 5.1: Overzicht met de mogelijk aanwezige beschermde soorten en de negatieve effecten die zij ondervinden.

Soortgroep	Aanwezig	Soorten	Mogelijk effect	Wnb-artikel
Vaatplanten	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vleermuizen	Ja	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger	Doden en verstoren van individuen en beschadigen of vernietigen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen	3.5, lid 1, 2 en 4.
Algemene broedvogels	Ja	Diverse soorten als houtduif	Doden van individuen en beschadigen of vernielen van nesten en eieren	3.1, lid 1 en 2.

Vogels met jaarrond beschermde nesten	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reptielen en amfibieën	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Overige soorten	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

6 Mitigatie en vervolgstappen

In dit hoofdstuk worden mitigerende (verzachtende of schadebeperkende) maatregelen voorgesteld om negatieve effecten op beschermde soorten en eventueel een mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb te voorkomen.

Algemene broedvogels

Het verstoren van broedgevallen van vogels is te voorkomen door:

- buiten het broedseizoen te werken, en/of;
- te zorgen dat buiten de verstoringssafstand van de broedgevallen gewerkt wordt, en/of;
- de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen. Het grote voordeel van deze methode is dat de verstoringssafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringssafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is.
- Indien de werkzaamheden opgestart worden in het broedseizoen moet een ecoloog voorafgaand aan de werkzaamheden het studiegebied controleren op de aanwezigheid van broedvogels. Daarbij geeft de ecoloog aan of eventueel aanvullende maatregelen genomen moeten worden om verstoring te voorkomen of vestiging van broedende vogels te voorkomen.

Vleermuizen

Voor gebouwbewonende vleermuizen geldt dat doden van individuen voorkomen kan worden door het pand voorafgaand aan de sloop ongeschikt te maken voor vleermuizen. Echter kunnen niet alle overtredingen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen. Met de sloop van de schuur gaan mogelijk verblijfplaatsen verloren en kunnen nog steeds dieren worden verstoord. Er blijft dan ook sprake van overtreding van art. 3.5, lid 2 en 4. Er zijn twee opties.

1. Het volgen van de reguliere route. Dit omvat een jaarrond onderzoek waarin onderzocht wordt of vleermuizen verblijven in de schuur. Dit onderzoek moet uitgevoerd worden conform het Vleermuisprotocol 2021, zoals vastgesteld door de Gegevensautoriteit Natuur. Het nader onderzoek naar vleermuizen bestaat uit de volgende onderdelen:
 - Kraamverblijfonderzoek bestaande uit 3 onderzoeksrondes in de periode van 15 mei tot 15 juli, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen waarbij tenminste 1 ronde in juni wordt uitgevoerd;
 - Paarverblijfonderzoek bestaande uit 2 onderzoeksrondes in de periode van 15 augustus tot 1 oktober, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen;
 - Massawinterverblijfplaatsonderzoek bestaande uit 2 onderzoeksrondes in de periode van 1 augustus tot 10 september;
 - Zomerverblijfonderzoek bestaande uit 2 onderzoeksrondes in de periode van 15 mei tot 15 augustus met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen waarbij minimaal 1 onderzoeksronde moet plaatsvinden in de kraamperiode.

Een deel van de onderzoeksrondes kan gecombineerd worden. Zo kunnen de onderzoeksrondes voor het kraamverblijfonderzoek worden gecombineerd met het zomerverblijfonderzoek. Hierdoor volstaat het onderzoek met vijf onderzoeksrondes. Door het uitvoeren van vijf veldbezoeken conform het Vleermuisprotocol 2021 kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Het onderzoek vindt plaats met behulp van een batdetector met time-expansion mogelijkheden (Pettersson D240x). Hiermee kunnen vertraagde geluidopnames worden gemaakt die achteraf geanalyseerd kunnen worden met behulp van het programma Batsound. Zo kan worden bepaald welke soorten in het plangebied aanwezig zijn.

2. Aansluiten bij het Soortmanagementplan (hierna SMP) van de Gemeente Apeldoorn. Om hierbij aan te sluiten, moet een machtiging voor dit project worden aangevraagd bij de gemeente Apeldoorn, voor de duur van het project. Het project lift dan mee op de generieke gebiedsontheffing Wnb die de gemeente Apeldoorn heeft ontvangen. Hiervoor dienen wel

legekosten aan de gemeente te worden betaald. Tevens verbindt de initiatiefnemer zich tot het volgen van de richtlijnen zoals opgenomen in het SMP.

De sloop van de schuur kan leiden tot een mogelijk conflict met gebouwbewonende vleermuizen. Er dient dan buiten de kwetsbare periode van gebouwbewonende vleermuizen (in dit geval de gewone dwergvleermuis en laatvlieger) gewerkt te worden. De natuurkalender zoals deze is opgenomen in het SMP geeft aan dat alleen in de maand oktober onder strikte voorwaarden mag worden gewerkt. Deze strikte voorwaarden omvatten het “ontmoedigen” van eventueel aanwezige vleermuizen. Concreet betekent dit dat mogelijke verblijfplaatsen handmatig ongeschikt gemaakt moeten worden zodat de dieren het gebouw verlaten en een alternatieve verblijfplaats in de directe omgeving opzoeken.

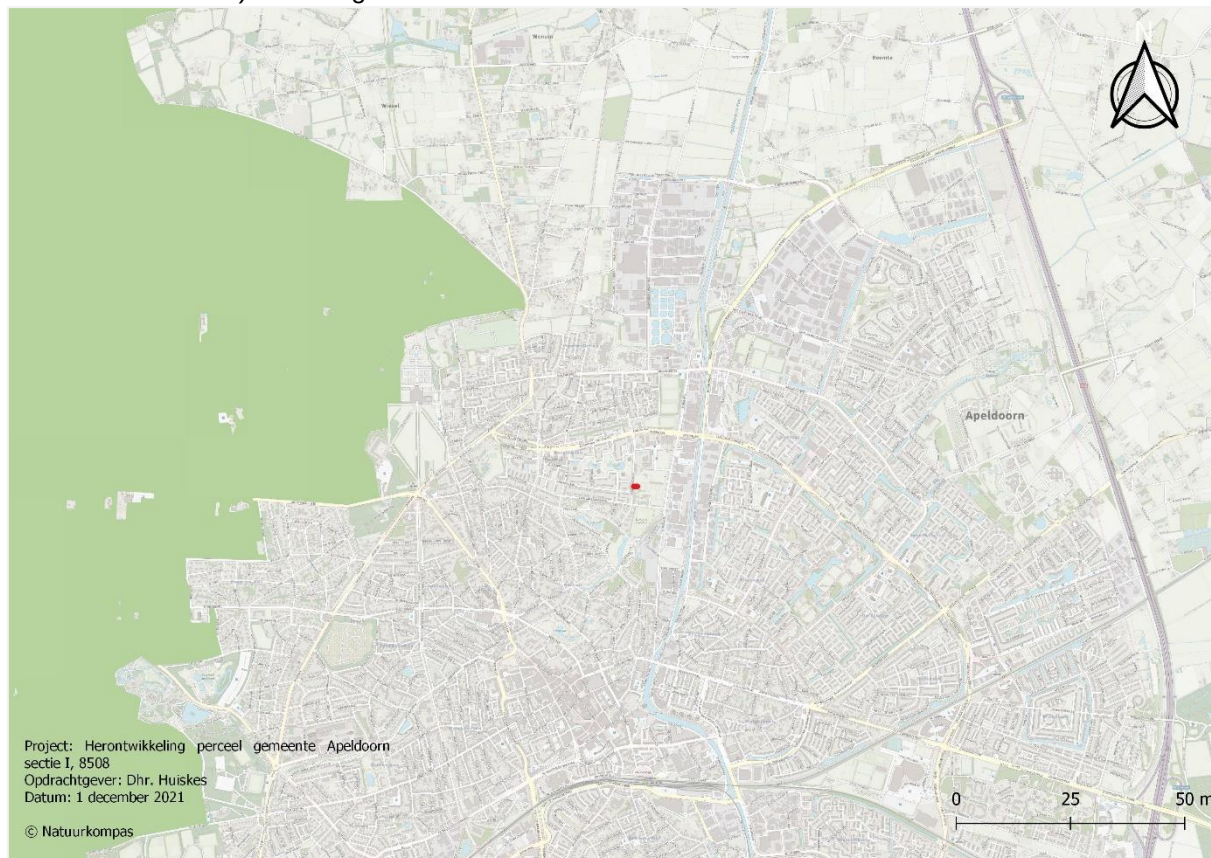
Aanvullend moet de nieuwbouw ook duurzaam geschikt gemaakt worden voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit kan op verschillende manieren:

- Het toegankelijk maken van het dak voor vleermuizen;
- Het toegankelijk maken van de luchtpouw voor vleermuizen;
- Het inmettelen van enkele vleermuiskasten in de gevels van de nieuwbouwwoning.

7 Gebiedsbescherming

7.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied is niet gelegen in een gebied dat is aangewezen in het kader van Natura 2000 (zie ook onderstaande afbeelding). Wel ligt het plangebied op ca. 1.445 meter afstand van het Natura 2000-gebied Veluwe. Op grotere afstand liggen de Natura 2000-gebieden Rijntakken (deelgebied Uiterwaarden IJssel) en Landgoederen Brummen.

Afbeelding 7.1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het Natura 2000-gebied Veluwe (groen). Bron: PDOK, 2021. Bewerking: Natuurkompas, 2021.

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied wordt in onderstaande paragraaf beschreven. In de daaropvolgende paragrafen wordt nader ingegaan op de verstoringfactoren en effecten op Natura 2000-gebieden.

Beschrijving

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP.

Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkernen (Mosterdveen)

voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

De Veluwe is zowel een Vogel- als Habitatrichtlijngebied. Dit gebied is in juni 2014 door de staatssecretaris van het toenmalige ministerie van Economische Zaken definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. In september 2016 is een wijzigingsbesluit genomen. Samengevat is het gebied aangewezen voor 19 habitattypen, 7 habitatsoorten en 10 vogelsoorten.

7.2 Storingsfactoren

Voordat een effectbepaling van de voorgenomen ingreep kan worden uitgevoerd, is het van belang om de op voorhand te verwachten storingsfactoren in beeld te brengen. De selectie van de storingsfactoren is gebaseerd op de effectenindicator van het Ministerie van LNV. De storingsfactoren zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 7.1: Overzicht van mogelijke storingsfactoren. Bron: Ministerie van LNV

Storingsfactoren	
Oppervlakteverlies en versnippering	Verandering dynamiek substraat
Verzuring en vermesting (stikstofdepositie)	Verstoring door geluid
Verzoeting	Verstoring door licht
Verziltting	Verstoring door trilling
Verontreiniging	Verstoring door optische effecten
Verdroging	Verstoring door mechanische effecten
Vernatting	Verandering in populatiedynamiek
Verandering stroomsnelheid	Bewuste verandering soortensamenstelling
Verandering overstromingsfrequentie	

Niet alle hierboven genoemde storingsfactoren zijn van toepassing bij de sloop van het zuiveringsgebouw. Vanwege de ligging buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied zijn oppervlakteverlies en versnippering bij voorbaat uitgesloten. Doordat er geen ingrepen plaatsvinden die reiken tot het grondwaterniveau of anderszins effect hebben op de waterhuishouding van de Veluwe zijn effecten door verzoeting, verziltting, verdroging, vernatting, verandering van de stroomsnelheid of overstromingsfrequentie ook op voorhand uitgesloten.

Verontreiniging is evenmin aan de orde, gezien het feit dat er geen stoffen worden geloosd. Verandering in de dynamiek van het substraat, verstoring door mechanische effecten of verandering in populatiedynamiek of soortensamenstelling zijn ook niet aan de orde.

Wat resteert zijn de volgende verstoringfactoren:

- Verzuring en vermesting
- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Verstoring door trilling
- Verstoring door optische effecten

Gezien de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden en tussengelegen verstorende elementen (zoals de bebouwde kom van Apeldoorn) met bijbehorende bestaande achtergrondverstoring en de omvang van de voorgenomen plannen zijn verstorende effecten als gevolg van licht, geluid, trillingen

en optische effecten uitgesloten. Enkel verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie kan niet worden uitgesloten.

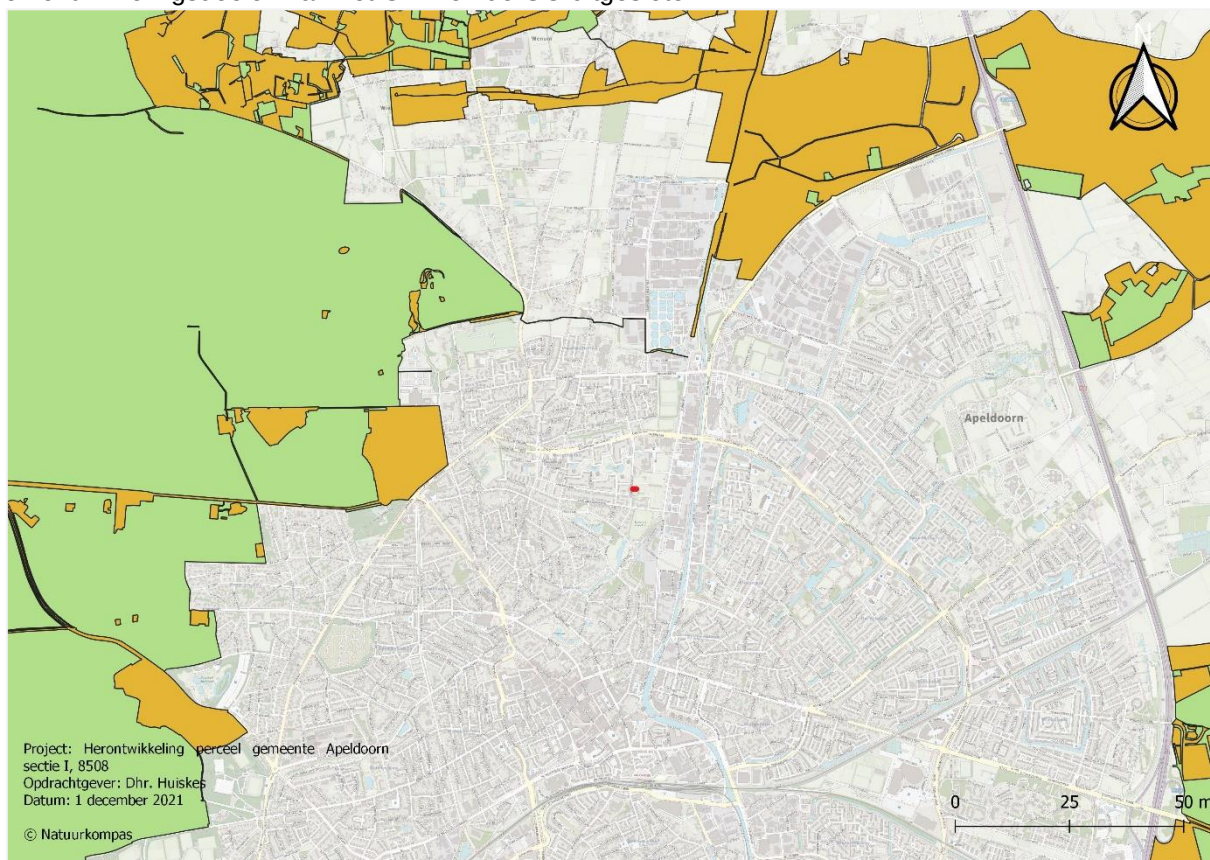
Voor verzuring en vermessing (stikstofdepositie) geldt dat met ingang van 1 juli 2021 er sprake is van een partiële vrijstelling Natura 2000-vergunningsplicht voor de bouw- en infrasector. De partiële vrijstelling houdt in dat de tijdelijke activiteiten en gevolgen van de door de bouw veroorzaakte stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden buiten beschouwing worden gelaten bij de natuurvergunning. Het gaat om de volgende activiteiten:

1. het verrichten van een bouwactiviteit of een sloopactiviteit die het feitelijk verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk betreft, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen;
2. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen.

Uit bovenstaande volgt dat er enkel onderzoek naar de gebruiksfase gedaan moet worden. Hiertoe moet een separate AERIUS-berekening opgesteld worden.

7.4 Natuurnetwerk Nederland (Gelders Natuurnetwerk)

Het plangebied maakt geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone (GO). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk ligt op ca. 950 meter afstand van het plangebied terwijl het dichtstbijzijnde onderdeel van het GO op ca. 1.126 meter ligt. Op een dergelijke afstand zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van het GNN en de GO uitgesloten.

Afbeelding 7.2: Indicatieve ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het GNN (groen) en het GO (oranje). Bron: PDOK, 2021. Bewerking: Natuurkompas, 2021.

8 Conclusies

In het kader van de Wnb is nagegaan of er met de voorgenomen plannen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten worden aangetast. De voorgenomen plannen kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. Plannen die ertoe leiden dat het plangebied minder geschikt is als foerageergebied voor dieren zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij er in de onmiddellijke omgeving van het plangebied geen alternatieve geschikte foerageergebieden aanwezig zijn. Daarnaast is nagegaan of de plannen leiden tot negatieve effecten op beschermde gebieden. Hierbij is gekeken naar zowel Natura 2000-gebieden als gebieden die onderdeel vormen van het Gelders Natuurnetwerk.

8.1 Soortbescherming

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied komt een aantal algemeen voorkomende soorten voor. Deze soorten vallen allemaal onder art. 3.10 van de Wnb. Voor deze soorten heeft de provincie Gelderland een vrijstelling afgegeven voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor de werkzaamheden geen ontheffing voor deze soorten nodig is.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten van art. 3.10 van de Wnb en waarvoor geen vrijstelling is afgegeven en voor soorten van art. 3.5 of 3.1, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing moet worden aangevraagd. Van de hieronder vallende soorten komen algemene broedvogelsoorten en vleermuizen mogelijk voor in het plangebied.

Algemeen voorkomende broedvogels

Bij de start van de werkzaamheden in het broedseizoen kunnen broedende vogels worden verstoord of gedood en/of nesten worden aangetast. Dit is een overtreding van art. 3.1, lid 1 en 2 van de Wnb. Hiervoor kan geen ontheffing worden aangevraagd. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of op te starten en continu door te laten lopen, worden negatieve effecten op broedvogels voorkomen. Er is dan geen sprake van een overtreding van de Wnb. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, moet een ecooloog voorafgaand aan de start het terrein nalopen op aanwezigheid van broedgevallen.

Vleermuizen

Mogelijk zijn in de schuur voortplantings- en rustplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig. Het betreft hier mogelijk de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Met de voorgenomen werkzaamheden is het niet uit te sluiten dat er sprake is van het verstoren van individuen en vernietigen van voortplantings- en rustplaatsen. Dit is een overtreding van art. 3.5, lid 2 en 4 van de Wnb. De werkzaamheden kunnen daardoor niet zondermeer plaatsvinden. Er dient óf nader onderzoek plaats te vinden, óf aangesloten te worden bij het Soortmanagementplan van de gemeente Apeldoorn. De opdrachtgever heeft ervoor gekozen om aan te sluiten bij het SMP. Het SMP schrijft voor dat de werkzaamheden enkel in oktober mogen plaatsvinden en dat daarbij rekening gehouden moet worden met het vooraf ongeschikt maken van de schuur voor vleermuizen.

Conclusie

Indien optie 2 wordt gevolgd, bestaat er geen noodzaak tot het uitvoeren van nader onderzoek. Ook hoeft er geen ontheffing voor overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb aangevraagd te worden. Wel dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van nesten van algemene broedvogelsoorten.

8.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Gezien de afstand tot de omringende Natura 2000-gebieden en tussengelegen verstorende elementen (zoals de bebouwde kom van Apeldoorn) met bijbehorende bestaande achtergrondverstoring en de omvang van de voorgenomen plannen zijn verstorende effecten als gevolg van licht, geluid, trillingen en optische effecten uitgesloten. Enkel verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie kan niet worden uitgesloten.

Voor verzuring en vermessing (stikstofdepositie) geldt dat met ingang van 1 juli 2021 er sprake is van een partiële vrijstelling Natura 2000-vergunningsplicht voor de bouw- en infrasector. De partiële vrijstelling houdt in dat de tijdelijke activiteiten en gevolgen van de door de bouw veroorzaakte stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden buiten beschouwing worden gelaten bij de natuurvergunning. Het gaat om de volgende activiteiten:

1. het verrichten van een bouwactiviteit of een sloopactiviteit die het feitelijk verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk betreft, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen;
2. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen.

Uit bovenstaande volgt dat er enkel onderzoek naar de gebruiksfase gedaan moet worden. Hiertoe moet een separate AERIUS-berekening opgesteld worden.

Gelders Natuurwerknetaurk en de Groene Ontwikkelingszone

Het plangebied maakt geen deel uit van het Gelder Natuurnetwerk of de GO. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk ligt op ca. 950 meter afstand van het plangebied terwijl het dichtstbijzijnde onderdeel van het GO op ca. 1.126 meter ligt. Op een dergelijke afstand zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de kernkwaliteiten van het GNN en de GO uitgesloten.

Literatuurlijst

- Bos, F., Wasscher, M. & Reinboud, W. 2007. *Veldgids libellen*, 5^e volledig herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. & Thissen, J.B.M. 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (RAVON) 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten*.
- Dietz, C., von Helversen, O. & Nill, D. 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, uitgeverij De Fontein|Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.
- Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Websites

- Website Stichting Anemoon (www.anemoon.org).
- Website Eis-Nederland (www.eis-nederland.nl).
- Website FLORON (www.verspreidingsatlas.nl).
- Website Provincie Gelderland (www.gelderland.nl).
- Website RAVON (www.ravon.nl).
- Website Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl).
- Website Vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl).
- Website Zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl).